

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της ιστορικής πηγής, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

- «[...]ήδη από τη δεκαετία του 450 π.Χ. είχε αρχίσει να γίνεται όλο και πιο σαφές ότι η αντιπερσική συνομοσπονδία μετατρέποταν σε αθηναϊκή αυτοκρατορία[...]
- «Το 454 π.Χ ... στην Αθήνα.»

Σύνδεση με την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κλασική εποχή (480-323 π.Χ.)] μπορεί να γίνει ως προς την εξής αναφορά:

- «[...]Επιβλήθηκε δυναμικά μεταβάλλοντας τη συμμαχία σε ηγεμονία ... στην Ακρόπολη των Αθηνών (454 π.Χ.)[...]

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να παρουσιάζει τα γεγονότα που επιβεβαιώνουν τη σταδιακή μεταβολή του χαρακτήρα της Α' Αθηναϊκής συμμαχίας και τη μεταστροφή της σε ηγεμονία.

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της ιστορικής πηγής, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

- «Μετά από αυτό, δεν μαθαίνουμε για κάποια άλλη συνέλευση της συμμαχίας, θεσμού που είχε οπωσδήποτε εκφυλιστεί σε απλή σφραγίδα επικύρωσης πολιτικών αποφάσεων που παίρνονταν στην Αθήνα.»
- «Ο δηλωμένος στόχος της συμμαχίας, η συγκράτηση της Περσίας, έμοιαζε να έχει επιτευχθεί. Όμως, οι υποχρεωτικές ετήσιες εισφορές των κρατών-μελών στο ταμείο της συμμαχίας σύντομα ξανάρχισαν.»

Σύνδεση με την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κλασική εποχή (480-323 π.Χ.)] μπορεί να γίνει ως προς τις εξής αναφορές:

- «[...]Τη συμμαχία οι Αθηναίοι τη χρησιμοποίησαν ως μέσο επικράτησης και κυριαρχίας ... και ως μέσο επιβολής της κυριαρχίας τους στους ίδιους τους συμμάχους[...]

- «[...]Η μεταβολή αυτή [...] ουσιαστικά εκδηλώθηκε με ένοπλες επεμβάσεις ... διαθέσεις αποχώρησης από τη συμμαχία[...]]»

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να καταδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο η Αθήνα, μετά το 454 π.Χ. (οπότε μεταφέρεται το συμμαχικό ταμείο από τη Δήλο στην Ακρόπολη των Αθηνών) αλλάζει συμπεριφορά και χρησιμοποιεί τη συμμαχία προς εξυπηρέτηση των δικών της συμφερόντων: αλλαγή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο των συνελεύσεων, όπου πλέον κυρίαρχο ρόλο έχει η Αθήνα, εξακολούθηση της «υποχρεωτικής» καταβολής φόρου από την πλευρά των συμμάχων, ενώ πλέον έχει πάψει να υφίσταται ο αντικειμενικός λόγος της εισφοράς (συγκρότηση και συντήρηση συμμαχικού στόχου για την απόκρουση των Περσών: αρχικός στόχος της συμμαχίας).

Θετικά μπορεί να εκτιμηθεί ο εντοπισμός και κριτικός σχολιασμός, εκ μέρους των μαθητών/-τριών, της αντίθεσης που προκύπτει ανάμεσα στον αρχικό (δηλωμένο) στόχο της συμμαχίας και στην αλλαγή της συμπεριφοράς των Αθηναίων απέναντι στους συμμάχους τους, γεγονός που επιβεβαιώνει όχι απλώς τη μεταστροφή της συμμαχίας σε ηγεμονία («αυτοκρατορία») αλλά υποδεικνύει και τον «τυραννικό» χαρακτήρα που αυτή πλέον λαμβάνει.